

حقوقی بیلکپیہ مجموعہ سی

ہر آئی سو کنندہ نشر اول نور

منع ایدہ جک صورتہ، تعیین و تثبیت لزومی درکاردر. ذاتا اداره یہ عائد بالعموم دعاوی بی قضای اداری بہ حوالہ ایتمکدہ اصابت متصورمی؟ بودعاوینک بر قسمی قضای اداری بہ و بر قسمی قضای عدلیہ بہ برافدہ دہا اصابت بولونمازمی؟ بویلہ بر تقسیم یولی قبول ایدیلیرسہ نہ اساس قبول ایدیلہ جکدر؟ طیبیندر کہ دعاوی ادارینک بر قسمی عدلیہ بہ بر قسمی اداری قضایہ حوالہ خصوصندہ آنحق ادارہ نک منفعتی و حکومتک سہولتی کیفیتی اساس اتخاذ ایدیلہ مز. زیرا پک کیفی بر معاملہ اولور.

اوحالہ عدلی واداری قضا لک حدود صلاحاتی چیزمک ایچون نہ کبی اصول و اساسلر وضع ایتمک لازم کلہ جکدر؟ سؤالی دہا خصوصی بر شکلدہ ایراد ایتمک لازم کلہ قضای عدلی صلاحیتہ کیرمہین بر عقد اداری ایلہ قضای عدلی بہ تابع بر عقد عادی بی بر بردن آیرمق ایچون نہ کبی علامتارہ اعتبار ایدہ جکز؟

۳) اگر قانون بالعموم اداری اختلافاتک دم حل و وظیفہ سنی محاکم عدلیہ بہ تودیع ایدر و یا خود بوکبی اختلافات اداریہ ایچون محاکم مخصوصہ احداث ایلرسہ اختلافات تحقیق و محاکمہ سہ عائد اصول حقدہ قواعد مخصوصہ وضع ایتمک ایجاب ایتمزمی؟
بواوچ معظم مسئلہ دن یالکز برنجیسی تدقیق ایدہ جکز. تدقیقاتمکز بومسلئہ حقدہ بیلہ سویلہ نہ بیلہ جک بوتون افکاری احتوا ایتمدیکنی دہ مقرر؟ مقصد مز بومسلئہ حقدہ پک اساسی و ہر حالہ افکار جاریہ بی صارصہ حق بعض مطالعاتی عرض ایتمکدن عبارتدر.

پارس حقوق فاکولتہ سی حقوق اداره مدرسی

رہنہ زاکلہ

تجارت بحیرہ

خسارات عمومیہ [*]

بوندن اولکی مقالہ مزیدہ بر خسارک خسارات عمومیہ دن اولسی ایچون اجتماع ایتمسی ایجاب ایدن اوچ شرطدن قصداً بر فردا کارلنک اجراسنہ متدائر اولان برنجی شرطی ایضاح ایتمشدک.

[*] خسارات عمومیہ بہ عائد ایلمک مقالہ مجموعہ مزیک تشرین ثانی نسخہ سندہ مندرجدر.

ایکنجی شرط، فدا کارلنک اختیارنده قصد محافظه Intention de conserver بولمقدرد. قصداً یا بیلان فدا کارلق، دها مهم برخسارک وقوعه کلسی تهلهکنک سائقی تحتنده اجرا ایدلش اولمیلدر. مثلاً، سفینه و حوله‌نک تماماً ضایع اولمسی تهلهک عظیمه‌سی قارشوسنده قبولداتک حمله و یا تجهیزاتک بر قسمی دکره القایه مضطر قالمسی کی. هیچ شبهه یوقدرکه بوتلهک عظیمه‌نک محقق الوقوع اولمسی طلب ایدیلهمز؛ قبولدان تدبیر فوق العاده اتخاذه بپوک برسرستی تقدیره مالک اولمیلدر. فقط غرامیه اشتراک ایچون کنديسنه مراجعت واقع اولان طرف، قبولداتک خط حرکتی تنقید وتدبیرک عدم اصابتی اثبات ایدرک غرامیه اشتراک حقنده کی ادعای رد ایتدیره‌یلور. اگر قبولداتک فضله تلاشه قابیلهرق رلزوم مبرم اولمقسزین حمله‌نک بر قسمی فدا ایتدیکی ثابت اولور ایسه ایقاع ایدیلن خسار، عمومی اولمیه‌جفتدن صاحب حمله، دوچار اولدینی ضرردن دولای آتجق قبولدان وصاحب سفینه‌یه رجوع ایده‌یلیر. (تجارت بحریه قانونک ۲۴۷ نجی ماده‌سی) ملحوظ، آتیده وقوعه کله‌بیلجک و غیر محقق بر تهلهک، فدا کارلنک اختیارینی موجب اولهماز. قریب الظهور، وخیم، هم حمله‌ینی همده سفینه‌ینی تهدید ایدن برخطاره موجود اولمیلدر [۱].

اوجنجی شرط، مشترک بر منفعت اوغورنده فدا کارلنک اختیار ایدلش بولمقسیدر. اگر ایقاع ایدیلن خسار سلامت عمومیه نامنه وقوعه کله‌مش ایسه، سفره علاقهدار اولانلرک خساره اشتراکی ایچون بر مجبورت متصور دکلدر. بو اعتبار ایله تدبیر فوق العاده‌نک اتخاذه بر طرف اتمک ایسته‌یلن خطاره هم سفینه‌ینی همده حمله‌ینی تهدید ایدن بر تهلهک اولمیلدر.

دردنجی شرط، تدبیر فوق العاده‌دن فائده‌لی بر نتیجه استحصالیدر. بو شرط تجارت بحریه قانونک ۲۴۵ نجی ماده‌سده مذکور دکلدر. مع مافیه کرک محاکم و کرک مؤلفین خسارات عمومیه‌ده بوشرطی آرادر. چونکه بوشرط خساره اشتراکه متدائر اولان وجیه‌نک ماهیتندن منبعدر. کچن مقاله‌مزده بو وجیه‌نک ماهیتی تدقیق ایتدیکمز صره‌ده اکثر مؤلفینک قبول ایتدیکی نظریه‌یه کوره، صاحب سفینه‌یه محمللر بیننده

بروحدت منافع موجود اولدیغنی و ضرره اشتراك مجبوری، سوبیاتک مخاطراتنه قارشی صاحب سفینه ایله محملار بینده حصوله کلن موقت وحدتن انبعاث ایتدیکنی سوبیه مشدک. ماللری تخلص اولان محملار مالی فدا ایدیلن کیمسه نك دوچار اولدیغنی ضررک برقمینی تضمین ایتکی ضمناً قبول ایتیش کبی تلقی اولنور. بناءً علیه اختیار ایدیلن فدا کارلقدن هیچ بر فائده حاصل اولمادیغنی صورتده خساره اشترا که متدائر اولان ضمنی تعهدک علی زائل اوله جنی بدیهدر [۱].

بزجه تدبیر فوق العاده دن فائده لی بر نتیجه نك لزوم استحصالی حقننده کی شرط تجارت بحریه قانوننك ۲۶۵ نجی ماده سنده مندرجدر. مذکور ماده بروجه آتیدر : « دکره اشیا آلتاسیله کی تخلص اولنه مدیغنی تقدیرده هیچ غرمایه محل قالمیه جنی مثلاًو تخلص اولنش اولان اشیا دخی دکره آلتش و یا خسار دیده اولمش اشیا نك تضمینی ایچون غرمایه کیرمز » متن ماده دن صراحةً آکلاشیلور که غرمایه کیرمک ایچون اتخاذا ایدیلن تدبیردن فائده لی بر نتیجه حاصل اولقی ایجاب ایدر. مثلاً، غرق تهلهکمه سه معروض قالان برکیده موجود حوله نك برقمینک دکره القاسیله سفینه تخلص ایدلنر سه غرمایه محل قالماز و کینک غرقندن اول کیده قالان حوله کینک غرقندن صکره تخلص ایدلسه ببله اشیا سی دکره القا ایدیلن کیمسه تخلص ایدیلن حوله نك صاحبنه مراجعت ایده مز. چونکه بو حوله تدبیر فوق العاده نك اتخاذا نتیجه سنده تخلص اولمامشدر [۲]. خسارک ماهیتی، تدبیرک آن اتخاذه تعین ایدر. ابتداءً خصوصی اولان بر خسار، انتهاً عمومی بر خساره منقلب اوله میه جنی کبی بر خسار عمومی دخی خصوصی بر خساره تحویل ایدیله مز. زمان تهلهکده سلامت عمومی نامنه ترکی قرارلاشدیریلن دمیرلرک دکره انشای القاسنده هجوم ایدن دالغله طرفندن کتورلمسی حسیله در دست اتخاذا بولان تدبیرک اجرا اولنه مامسی خسارک ماهیتی تعدیل ایده مز. مادام که سلامت عمومی نامنه ترکی قرارلاشدیریلن دمیرلرک دکره انشای القاسنده هجوم ایدن دالغله طرفندن کتورلمسی حسیله در دست اتخاذا بولان تدبیرک اجرا اولنه مامسی خسارک ماهیتی تعدیل ایده مز. مادام که سلامت عمومی نامنه دمیرلرک ترکی مصیب کورلمش و تدبیر مذکور در دست اجرا

Gaston Gros, Contentieux pratique des assurances Maritimes [۱]

صیغه ۱۷۹، نوامبر ۲۳۱.

[۲] انکلترة و آمریکا قانونلری بوشرطی آرلما مقده درلر. صیغه ۲۸ Loundes, general

. average, arnould, Marine Insurance

بولنش ایدی، بونلرک دالغه لر طرفدن کتورلمسی کیفیتی حوله صاحب لری نیک کمی به ایقاع ایدیلن خساره اشتراک ایتلرینه مانع دکلدر [۱]. مع هذا، تدبیر فوق العاده ایله خسار آره سنده بر ارتباط موجود اولمی یعنی خسار طوغریدن طوغری به قصداً اختیار اولنان تدبیر فوق العاده نیک بر نتیجه سی اولمالیدر [۲].

ایمدی تطبیقات بحریه ده تقسیم غرمانک نه طرزده اجرا اولندیغنی مختصر برشکلده ایضاح ایدلم: غرمانک تقسیمی ایچون ایکی یکون [Masses] تشکیل ایدیلیر. بوایکی یکوندن بریسی (Masse active) غرامه تسویه ایدلمسی ایجاب ایدن ضرر لری و دیگر یی (Masse passive) خساره اشتراک ایدمک اقلامک قیمت لری احتوا ایدر. ضررک مجموعی خساره اشتراک ایدمک اقلامک مجموع قیمت لیه تقسیم اولنور. خارج قسمت... نسبت اشتراک کی تمثیل ایدر. بونی بر مثال ایله ایضاح ایدلم:

حوله سی، ۱۰۰۰ چوال اون ایله ۵۰۰ فوجی یاغدن عبارت «آ» واپوری صامسونه کیتدیکی صره ده سوارینک سلامت عمومیه نامنه حوله دن ۲۰۰ فوجی یاغ دکزه آتمغه مضطر قالدیغنی فرض ایدلم.

تجارت بحریه قانونک ۲۵۸ نجی ماده سنه توفیقاً تقسیم غرما دکزه آتمش و ترک اولنش و تخلص قلمنش اولان مجموع اشیا ایله سفینه ونولنک نصف لری اوزرینه کینک تخلیه اولمجهنی محله جاری اولان قیمت لری نه کوره اجرا اولنور. صامسونده جاری اولان قیمت لره کوره هر چوال اونک فیثاتی ۳۵ وهر فوجی یاغک فیثاتی ۱۰۰ لیرا واپورک قیمتی ۳۰,۰۰۰ و واپورک صامسونه سفرنده یا بئش اولدیغنی ناولونک ۱۰۰۰ لیرادن عبارت اولدیغنی قبول ایدلم.

غرامه داخل اوله جق اقلام		غرامه تسویه ایدلمسی ایجاب ایدن ضرر	
۱۵,۰۰۰	کینک نصف قیمتی	۲۰,۰۰۰	ایکی یوز فوجی یاغک قیمتی
۵۰۰	خسارک وقوع بولدیغنی صره عائد	۵۰۰	تقسیم غراماتی اجرا ایدن اهل
	ناولونک نصنی		وقوفه و بریلن اجرت
۴۵,۰۰۰	بیک چوال اونک قیمتی		
۵۰,۰۰۰	بش یوز فوجی یاغک قیمتی		
۱۰۰,۵۰۰	یکون	۲۰,۵۰۰	یکون

[۱] مارسلیا محکمه سنک ۲۱ تشرین ثانی ۱۹۰۷ تاریخلی قرار ی، مارسلیا محاکمی مقرراتی مجموعه سی سنه ۱۹۰۸، قسم ۱، صحیفه ۱۰۳.

[۲] Aix محکمه سنک ۲۹ نیشان ۱۹۰۸ تاریخلی قرار ی، Revue Internationale de Droit Maritime جلد ۲۴، صحیفه ۴۷۳.

$$\frac{۲۰,۵۰۰}{۱۰۰,۵۰۰} = ۰,۲۰۳۹۹ \quad \text{نسبت اشتراك}$$

غرامیه داخل اوله جق بهر قلم نسبت اشتراك ایله ضرب ایدیلهرک حاصل ضرب او قلمه اصابت ایدن حصه غرامیه یی تشکیل ایدر. شویله که :

$$\begin{aligned} ۳۰۵۹,۷۰ &= ۱۵,۰۰۰ \times ۰,۲۰۳۹۹ \quad \text{کمی به اصابت ایدن حصه غرامیه} \\ ۱۰۱,۹۹ &= ۵۰۰ \times ۰,۲۰۳۹۹ \quad \text{ناولونه} \\ ۸۱۴۰,۶۵ &= ۱۰۰۰ \times ۰,۲۰۳۹۹ \quad \text{چوال اونه اصابت ایدن حصه غرامیه} \\ ۱۰۱۹۸,۹۶ &= ۵۰,۰۰۰ \times ۰,۲۰۳۹۹ \quad \text{فوجی یاغه} \\ &= ۲۰۵۰۰ \quad \text{یکون} \end{aligned}$$

تقسیم غرامنک طرز اجرا سنه متدائر اولان مواد قانونیه انتظام عامیه تعلق ایتمز (تجارت بحریه قانوننک ۲۴۳ نجی ماده سی). بناءً علیه تقسیم غرامیه علاقهدار اولانلر نول مقاوله لرنده و یا خود قونشمتولرده مندرج شرائط ایله مذکور مواد قانونیه به مخالف شرائط درج ایده بیلرلر. علاقهدارانک بو بایده کی صلاحیتی او قدر واسعدرکه اکثر مؤلفینه کوره واضع قانوننک سفره علاقهدار بولانلره خسار عمومی به اشتراك حقدنه تحمیل ایلدیکی وجیهه نك بر مقاوله مخصوصه ایله رفع وازالهی جائزدر [۱].

تطبیقات بحریه ده علاقهداران کرک مابه التطبيق اولان قانون یرینه احتیاجات زمانیه ده موافق بر طرز تسویه تثبیت ایتمک و کرک اختلاف قوانینک ظهور بنه مانع اولمق اوزره بو صلاحیتی استعمال ایتمکده درلر. خسارات عمومی یی تنظیم ایده جک قواعدک مجموعی هر قونشمتوده درج ایتمک طرفین ایچون مشکل ایسه ده بین الملل قونفره لرده قبول اولتان قواعدک تطبیق اولنه جفته دائر بر قید علاوه ایتمک غایت قولاید [۲].

[۱] Gaston Gros ، نومرو ۲۴۹ ؛ مارسلیا محکمه سی ، ۱۳ کانون اول ۱۸۶۱ تاریخنده ویرمش اولدینی برقرارده بو وجیهه قانونیه نك بر مقاوله مخصوصه ایله بر طرف اولنه میه جفتی بیان ایتمشدی . Recueil Marseille ، سنه ۱۸۶۲ ، قسم ۱ ، صحیفه ۱۸۶۲ .
[۲] ۱۸۸۸ سنه سنده بروکسلده و ۱۸۹۲ سنه سنده جنوده اجتماع ایدن حقوق تجارت قونفره لری خسارات عمومی به متدائر موضوعات قانونیه نك توحیدیه اشتغال ایتملر ایسه ده احضار اولتان پروژه لر دن عملی بر نتیجه حاصل اولامشدر .

زمانمزدہ سو قیات بحریہ نك قسم اعظمندہ قبول ایدیلن قواعد یورق و آنورس قواعدی، (Règles d'York et d'Anvers) اطلاق اولور .

خسارات عمومیہ متعلق احکام قانونیہ نك توحیدی حقندہ ایلک تشبث ۱۸۶۰ سنہندہ غلاسقودہ انکلز « ناسیونال آسوسیسیون » قونفرہ سندہ اجرا ایدلمشدی . بین الملل سیاسی برائتلافہ اساس تشکیل ایتک اوزرہ مذکور قونفرہدہ احضار ایدیلن و برحق یکیلکاری احتوا ایدن پروژہ، لوئید سیغورطہ جیلری طرفندن شدتہ تنقید ایدلمشدی . مذکور قونفرہ نك مساعیسی عقیم قائلش ایسہدہ اولنک بومادہ ایلہ اورتہ یہ آدینگی فکر بالاخرہ انکشاف ایدہ جکدی . فی الحقیقہ انکلترہدہ ۱۸۷۳ سنہندہ شکل ایدن بین الملل حقوق جمعی (International Law Association) ۱۸۷۵ سنہندن اعتباراً عینی زمیندہ بیوک بر فعالیت کوسترمشدر . ۱۸۷۵ دہ لاهی دہ و ۱۸۷۶ دہ برہمدہ عقد ایدیلن قونفرانسردہ جریان ایدن مذاکرات، آنوہ رسدہ ۱۸۷۷ سنہندہ انعقاد ایدن قونفرہ طرفندن قبول اولنان اون ایکی قاعدہ نك اساسی تشکیل ایتشدی . مذکور قواعدک کیجیلر و محملرک رغبتہ مظهر اولدینگی کورن سالف الذکر بین الملل حقوق جمعی ۱۸۹۰ سنہندہ یورق و آنوہ درس قواعدینی نشر ایتشدر . استوقہولمده ۱۹۲۴ سنہندہ انعقاد ایدن قونفرانسدہ قواعد مذکورہ یہ مهم بعض علاوات اجرا اولمشدر [۱] .

نول مقالہ لرینک قسم اعظمندہ قبول اولنان یورق و آنوہ درس قواعدی تجارت بحریہ قانونمزک خسارات عمومیہ متعلق فصلندہ کی مواد ایلہ قارشیلاشدیرلدقده نظر دقتی جلب ایدن فرقلر بروجه آتی در :

۱ — تجارت بحریہ قانوننک ۲۴۴ و ۲۵۸ نجی مادہ لرینہ توفیفاً کمی قیمتک نصفیلہ ونول دخی نصف مقداریلہ خسارہ اشتراک ایدر . حالبوکہ نول مقالہ سندہ یورق و آنوہ درس قواعدینی قبول ایدن برکیچینک واپوری ستون قیمتیلہ ونولک تمامیلہ غرامیلہ داخل اولور . (۱۷ نجی قاعدہ نك ۱ نجی فقرہ سی) .

۲ — تجارت بحریہ قانوننک ۲۴۵ نجی مادہ سنک ۱۳ نجی فقرہ سنہ کورہ « کمینک کاملاً ضایع اولسندن ویا طوتلسندن احترازاً قصداً قرہ یہ اوغرادلدینگی ومؤخرأ روی

دریایه چیقارلدینی حالده بوندن دولای قوع بولان مصارف ایله کی وحواله سنه بردن ویا بشقه بشقه ترتب ایدن ضرر وزیانلر خسارات عمومیه دن معدود در . بناءً علیه اثر قضا اوله رق واپور قریه کیتدیکی صورتده آنک تکرار یوزدیرلمسی ایچون اختیار ایدیلن مصارف ایله واپوره ایقاع ایدیلن خسار (مثلاً برتضیق عالی نتیجه سننده ماکنه لرك یوزولمسی) موضوعات قانونیه مزه کوره خصوصی خسارادن ایسده یورق وآنوهرس قواعدینک ۶، ۷ و ۸ نجی قاعده لرینه توفیقاً خسارات عمومیه دندر .

۳ — سلامت عمومیه نامنه واپوره برضرر ایقاع ایدلادیکی صورتده غرامه تسویه ایدلمسی ایجاب ایدن خسار، واپوره اجرا ایدیله جک تعمیراتک بدلندن عبارتدر . تعمیر و ترمیمی ایجاب ایدن اقسامه و واپورک سننه کوره تعمیراتک واپوره بر فضله قیمت اکتساب ایتدیره جکی شهیدن وارسته در . حالبوکه تضمیندن مقصد دوچار ضرر اولان کیمسه بی خسارک وقوعندن اولکی وضعیت مالیه سنه تکرار ارجاع ایتمکدر . خساره اوغرایان بر واپورک کوره جکی تعمیراتدن دولای بر فضله قیمت اکتساب ایتمی و بو صورتله صاحب سفینه نک قضادن مستفید اولمسی حقانیتله قابل تألیف دکلدر . بوکا بناءً درکه ۱۳ نجی قاعده، تعمیراتک ماهیتنه و واپورک سننه کوره تعمیرات بدلندن اجرا ایدلمسی ایجاب ایدن تزیلاتی تثبیت ایتشددر . (واپورک لوئد ویا وه ریتاسه ایلک قید اولدینی تاریخندن اعتباراً قضانک وقوعنه قدر اون بش سنه دن فضله برمدت مرور ایتمش ایسه قضادن صکره واپوره اجرا ایدیلن تعمیراتک بدلندن برثلت تزیل اولتور) [۱]. تجارت بحریه قانونمیزک تعدیلله مشغول اولان قومیسینک خسارات عمومیه فصلی ایچون صوک ایکی عصرده وفوق العاده بر صورتده انکشاف ایتمش اولان تجارت بحریه ده کی احتیاجاتی نظر اعتباره آلان متخصصینک اوزون تدقیقات و مناقشاتدن صکره تثبیت ایتدیکی یورق وآنوهرس قواعدنده خیلی آنا خطلری بوله بیله جکدر .

حقوق دو قنونی

ص. آرالمو

[۱] مصادمات بحریه دعوالرنده اوروبا عاکی (réduction du vieux au neuf) اسکی ابله بی آره سننده کی فرق نظر اعتباره آلهرق حکم ایتدکری تضمینادن خسار دیده واپورک تعمیراتدن دولای اکتساب ایتدیکی فضله قیمتی تزیل ایدرلر . محکمه لرمیزک دخی عینی اصول تطبیق ایتلری حقانیت نقطه نظرندن شایان تمییدر .